

A főváros a destruktív sajtó ellen.

Terjed a bojkott. — Wolff Károly nagy beszéde a sajtókérdés rendezéséről. — Szabó Dezső a sajtóbünökéről.

A sajtókérdés körül keletkezett nagy kavargásból fontos eredmény jegecesedik ki egyre világosabb körvonalakban. Az első, hogy a sajtószabadság helyreállításának problémája megtisztult azokat a zavaró elemektől, melyeket a destruktív tapasztott hozzá és így alapos remény van arra, hogy ez a nagyjelentőségű közjog valóban közkinccsé valik az ország mai helyzete által megkövetelt törvényes biztosítékok mellett. (Ujságírói kamara, sajtótörvény és bíráskodás reformja). A második eredmény, hogy a destruktív tábor kirohanása teljesen hatástalan maradt s azok a szervezetek, melyek a destruktiónak intézményes megalágyai (Otthon Kör, Ujságírók Egyesülete), elszigetelten állanak a feltörekvő keresztény nemzeti irányzat tengerében. A harmadik eredmény, hogy a sajtórendezés kérdésével a társadalmi és hivatalos szervezetek és intézmények behatódóbban foglalkoznak, mint az elmúlt másfél év alatt s így remény van arra, hogy fel lehet tartóztatni újjában azt a társadalombontó irányzatot, amit a destruktív sajtó az utóbbi időkben újra nagy eredménnyel szolgált.

Az Egyesült Keresztény Liga sajtóakcióját, amelyet tudvalevőleg az Ebredő Magyarok Egyesülete, a Közalakalmazottak Nemzeti Szövetsége és a Magyar Írók Szövetsége tett magáévá, ma elfogadta az ebredő magyarok erzsébetfalvai osztálya és az erzsébetfalvai keresztényszocialista párt is, ami azt jelenti, hogy kimondották az Est, Magyarországot, Pesti Napló, Világ és Népszava bojkottját. A megindult nagy társadalmi mozgalom hullámai egyre szélesebb mederben gyűrűznek és egyre világosabbá válik, hogy csak meg kellett a mozgalmat indítani s a magyar társadalom a legkövetkezőbb egységben reagál minden olyan indításra, ami a forradalmakban büns sajtónak felelősségre vonására és a nemes értelemben vett sajtószabadság biztosítékainak megteremtésére irányul. Hogy aztán a liberális sajtó, — sőt még az úgynevezett keresztény sajtónak egyrésze is — hallgatással igyekszik átvergődni a társadalom lázadó igazságérzetéből fakadó bojkotton, az csak jellemzőbbé teszi ennek a sajtónak mindenre, még a leplezetlen lapulásra is kész elszántságát.

Az elhallgatás azonban sikertelen taktika marad. Az a sajtó, mely nyílt szemérmelenséggel vallja be előfizetési felhívásában, hogy számára nyíltva tartják az országot megrabáló szomszédok a határokat, hallgatással nem fog menekülni a leszámolás elől. Erdély neki már csak Románia s mi sem jellemzőbb a zsidó mentalitásra, mint az a megalkuvási készség, mellyel oly gyorsan siet jelentkezni a bécsi, belgrádi, pécsi és bukaresti „emigránsok” hatásköre alatt álló magyar területeken.

Nem szabad csodálnunk, ha Szabó Dezső, a kiváló író a Virradat mai számában a Szemérmelenség” lesújtó ítéletét vágja ennek a sajtónak arcába és négy pontba foglalja olyan vádaknak emel, amelyek huszonnégy óráig sem maradhatnak jogállamban tisztázatlanul. Hadd lássuk tehát a jogrendet, ami után ez a sajtó olyan nagyon kiabált, lássuk a jogállapot, a bűn bűnhődését az egész vonalon. A még mindig kártyacsaták színterén

szolgáló Otthon nem fogja e bűnököt feledtetni sem lapulással, sem a bakkasztalnak ideiglenes sarokbatételével. A sajtókérdés rendezését, a megforrlást követeljük, mert sajtószabadságot akarunk!

A főváros mai közgyűlésén új állomáshoz érkezett a destruktív sajtó ügyének égető problémája. Míg a liberális-radikális-galileista rokon-szenekkel tetszelgő politikusok politikai taktikából a sajtószabadság kérdését akarják kisajátítani egészen alantjáró kisdéd céljaira számára, addig a főváros képviselőtestületében az ország centrumához méltó szavak hangzottak el a destruktív irányzat feltartóztatása érdekében. Wolff Károly, a keresztény községi párt vezére terjesztett be indítványt, mely mindenben azonos az Egyesült Keresztény Liga programjával és hatalmas beszédben szállt síkra a sajtódestrukció ellen. A beszéd hatása rendkívül mély volt, a fővárosi képviselőtestület többsége azonosította magát vezérével, s ezzel a törvényhatóságok sorában Budapest elsőnek lépett sorompóba a keresztény nemzeti irányú sajtóreform mellett. A nagyjelentőségű esemény méltó volt a fővároshoz és ahhoz a választóközönséghez, mely minden kétséget kizáró módon leszámolást követelt a közelmúlt idők bünszerzőivel. Wolff Károly napirend előtt szólalt fel és miután a liga sajtóprogramjában foglaltakat, — mit a Nemzeti Újság már egész terjedelmében ismertetett, — mint indítványt beterjesztette, ezeket mondotta:

Wolff Károly: Tisztelt közgyűlés! Általános mondas, hogy a sajtó nagyhatalom. Jobban igaz ez, mint bármikor, mert éppen most jutottunk arra a fordulópontra, ahol a régi ideológiával szakítani kell. Ma már a nemzetgazdaságnak kikapított, kifejeződött tanai, mintha nem volnának alkalmazhatók. Mert a kérdés szociális jelentősége lépett előtérbe. Ma a tömegek lelkével kell foglalkozni és az egész kérdést a tömegek lelke szempontjából kell eldönteni. A tömegek lelkének mikénti alakulására pedig döntő sulya van a sajtónak. Amikor én sajtóról szólok, teszem ezt a lehető legnagyobb objektívítás és tisztelt hangján. Teljesen méltányolom azt az óriási jelentőséget, amit a sajtó képvisel. Amde a sajtó kérdését szintén nem lehet a régi ideológia szerint kezelni, hanem bele kell állítani ebbe a krízisbe és miután a szociális oldala az egész megoldás jelentőségének előtérben áll, ezzel harmónikusan kell megoldani a sajtókérdést is. A magyar nemzet nagy lelkesedéssel iktatta törvénybe a sajtószabadságot. Kétségtelen azonban, hogy a sajtó nem öncél, a sajtó egy nemzeti és állami evolúciónak csak eszköze lehet és az egész sajtókérdés megoldásának a sulypontja azon van, hogy a sajtó csak akkor jogosult a védelemre, hogyha működése összhangban van az állami és nemzeti evolúcióval. (Ugy van!)

Ha örömmel iktattuk törvénybe a sajtószabadságot, kétségtelen, hogy ma bármelyik higgadt és objektív aeropág kencedálna, hogy a nemzetnek és a társadalomnak föltétlen önévédelmi joga, hogy intézkedjék abban az esetben, ha a sajtó az ő magatartásával a nemzeti létnek fontos kérdéseit veszé-

...ma közpályánál, köztársasági miniszert azokról...
...szert miniszert kívánunk az ipart, usz...
...melyre nevében díktálhat a lapok hasábján. Hog...
...odálhat bármelyik redakcióba és a nemzeti köz...
...báki, aki minden kedvűkkel, hivatásukkal ne...
...nőstést kényelen szerzem. — Ugyanakkor ide...
...az ó ipartnak a folytatásához iparrendelést és...
...an ötéve. Közzelhető az hogy amikor a...
...zet szabadságszeretetének legmagasabb fok...
...egy pillanatig sem tűrne olyan sajtót az országában...
...amely az ő nemzeti és társadalmi érdekeivel ne...
...állana harmóniában az egész vonalon. A mi sajtónk...
...ban az utolsó félszázad alatt mindinkább előtérbe...
...lépett a személyeskedés. (Ugy van! Ugy van!) Nem...
...kíméltek egyéneket, becsületeket, jellemeket, a csalá...
...dot és egyenesen a szenzáció-hajhászás láza vett erőt...
...a sajtón, amely nem nézte ezt, hogy becsületben...
...megőszült emberek családjai nyugalmat zavarja-e...
...meg, amikor alapítatlan rágalmakat dob dele a nagy...
...közönségbe, hanem csak a szenzáció-hajhászt tar...
...totta voltaképpen céljának, csak az idegek állandó...
...izgalomban tartására törekedett. (Ugy van! Taps.)...
...Egyébként is a nemzeti érdekekkel a sajtó egy ré...
...szének — mindig tisztelet a kivételnek — magatar...
...tása homlokegyenest ellentétbe került. Nem volt az...
...a szent és becsületes eszme, amit meg nem tamad...
...tak, a hitet lerántották, az Istent tagadásba vették...
...a haza fogalmát gunnyal illették, és megértük azt...
...tisztelt közgyűlés, hogy itt Budapesten megjelenu...
...tett egy sajtóorganum, amely Jézus Krisztust, a mi...
...Megváltónkat, forradalmár zsidó fiúnak deklarálta...
... (Hallatlan!)

Egy hang: Föthy most beszéljen!

Wolff Károly: Nem tudom, melyik nemzet őrizze meg a higgadságát ilyen tények elbírálásánál. De a sajtó egy része nem állott meg ennél a pontnál. Neki támadt ezeréves alkotmányunknak, rombadöntötte a tekintélyeket és méltóztassék csak azokra, a gyűjteményeket megnézni, amelyek kezében vannak, hogy ha egymás mellett vannak ezeknek a sajtóorganumoknak a számai, micsoda féktelen izgatóssal, a lelkeknek mily féktelen irányításával löktek, ütöttek ezt a szerencsétlen nemzetet a dekadenciába. Hogy a nemzet elvesztette területének 2/3 részét, hogy ma itt állunk, gondokkal terhelve, hogy nem tudjuk, mikénn fogjuk megalapozni a magyar jövőt, hogy nincs szénünk, fánk, hogy a nemzet nem életképes, ennek a ténynek az előidézésében oroszlan része van a destruktív sajtónak. (Eljenzés és taps.) Lehetősége az, hogy azok a sajtóorganumok, amelyek előidézték ezt a nemzeti dekadenciát, ezt a siralmasat, hogy ezek féktelenül igazságnak tovább bűntelenül álljanak itt előttünk, mint a következő hivatásos reprezentánsai? Lehetősége-e, hogy akkor, amikor a törvényhozás mindenkit felelősségre von, — ez a sajtó ma is egyszerűen tovább folytatassa nemzetrontó játekait? Ugy látjuk, hogy a multak tanúságaiból a sajtó egy része nálunk semmit sem akart levonni. Amikor ugyanis ez az ország le akarja szögezni, hogy itt az egyedül lehetséges konszolidáció csak a keresztény erkölcs és a nemzeti gondolat jegyében lehetséges, akkor a „magyar” sajtó egy része tüzet kiabál, rettenetes bűnök mondja ezt a törekvést és az egész világ destruktív sajtója, szabadkőműves szervezetei, mind — állandó támadást intéznek, ez ellen a nemzet ellen, és meg akarják még a lehetőségét is szüntetni annak, hogy a keresztény nemzeti gondolat jegyében feltámadás lehessen. Amikor a világtörténelmi események mindjobban előtérbe állítják, hogy az österezzeti szenvedélyekkel és az önzés bestialitásával szemben csak a civilizáció, a keresztény etika alapján regenerálható, akkor nem szabad tűrni a sajtó olyan hangját, amely ebben a jegyben való föltámadásunkat, gunyos intrikával, tudatos aláaknázással akarja megakadályozni. (Viharos taps.) Nem lehet eltűnnünk azt, hogy itt olyanok, akik ennek a nemzetnek ezeréves hagyományait nem ismerik, akik nem érzik a magyar szív lüktetését, ide jöjjenek és bemarhassák ecetbe a tollaikat, tegnap még Galiciában, ma már itt a nemzet fővárosában leránthassák minden legszentebb intézményünket. (Ugy van!) Mert leszögezem: Mindenki, aki itt nálunk élni akar, vegye tudomásul, csak úgy élhet, ha rahelykedik a magyar és keresztény nemzeti álláspontokra! (Viharos taps.) Ez a mi önévédelmi harcunk, ez nem felekezetieskedés, ez a fajunk jóainak oltalmazása, ez a jövő generáció megmentése, ezt nem engedjük mindenféle eszközökkel tévútra, álutakra siklani, itt fogunk állni egyöntetűen és egyhangúan miudnyájan egybeforva! (Lelkes eljenzés és taps.) Ebben a pillanatban, amikor itt szölok ebben a kérdésben, ne méltóztassék szavaimat egyéni felszólalásnak tekinteni. Mögöttem áll a beszervezett keresztény magyarság egész sokasága. (Ugy van! Taps.) 39 társadalmi egyesület szavával beszél! (Eljenzés.) 39 egyesület vezetőinek mandátumával bírok ebben a kérdésben, amikor itt a közgyűlés termében, Budapest székesfőváros közgyűlésén, az egész világ előtt odakialtom: Mi magyarok és keresztények akarunk lenni, de azt akarjuk, hogy sajtónk is izig-veig az legyen! (Ugy van! Viharos taps és eljenzés.) Követeljük, hogy a multbeli bűnökért az illető organumok felelősségre vonassanak. Ez a fontos momentum az, amikor kívánjuk azt, hogy a multbeli magatartás pártatlan bíróság által vétséssé revizió alá. (Ugy van!) De amikor ezt kívánjuk, nézzünk a jövőbe is.

Tisztelt közgyűlés! Ha ma bármilyen ipart nézünk, látjuk, hogy az ipar művelése mindössze

... a sajtó terén működnek, hogy ezek bizonyos alapkvalifikációval jogosítottassanak csak a további működésre. Mert ha valaki jogot akar formálni arra hogy közintézmények, az állami élet, a társadalmi jelenségek felett kritikát gyakoroljon, előbb *szerezze meg azt a tudományos előképzettséget, amely nélkül ilyen kritikát gyakorolni nem jogosult!* (Lelkes helyeslés.) De, szükségesnek találok a *solyamatos ellenőrzést is, amely elsősorban azt bírálja el, hogy ki jogosult ebben a foglalkozási ágban működni, és ezért tartom szükségesnek a sajtókamara létesítését.* (Élénk helyeslés.) Ez legyen az az institutio, amely első sorban hivatott felülbírálni az illető egyéneknek kvalifikációját, minősítését, a jellombeli garanciákat...

Csilléry András: Ezt elsősorban!

Wolff Károly: És csak azokat vegye fel, akik e tekintetben tényleg biztosítékot nyújtanak. Ugyanez a fórum zárja ki kebeléből az alhajtásokat. Szóval olyan bástyát akarok felállítani, amely *az újságírói tisztességnek hivatásos őre legyen, de az a biztosíték is meg legyen benne, hogy a mi keresztény erkölcsünk, etikánk és nemzeti gondolatunk szempontjából, ez az újságírókamara megbízható őre lesz a mi jövőnknek.* (Ugy van! Ugy van!) Kívánom tisztelt közgyűlés azt is, hogy a felelősségrevonásnak eshetőségei szigorúan állapítottassanak meg. Az nem lehet, hogy valaki *a legdestruktívabb munkát folytatva, 1-2 heti államfogház árán szabaduljon.* Tessék elővenni *a kiadóvállalatok anyagi felelősségét,* és ugyanazt az intézkedést, amely az angol jogban van, tessék itt is alkalmazni, hogy t. i. *a sajtóvétségekre a közönséges büntetéseket alkalmazzák.* (Élénk helyeslés.) A főváros közönsége pedig keresse meg az összes társtörvényhatóságokat hasonló állásfoglalás végett, hogy *a beszervezett keresztény magyarság az összes törvényhatóságokkal egyöntetűen emelje fel tiltakozó szavát: Igenis uraim, mi akarjuk a sajtószabadságot, de ebben a tekintetben én Miltonnal tartok, aki azt mondotta: megadom a sajtószabadságot mindenkinek, aki keresztény erkölcsi alapon, a keresztény lelkiismeret ellenőrzése alatt áll!* (Viharos éljenzés.) Ezek alapján tisztelt közgyűlés, bátorodom előterjeszteni indítványomat.

Az indítványban Wolff Károly a sajtó kérdésének a keresztény nemzeti gondolat jegyében való rendezését követeli s ezen cél elérése érdekében pártatlan vegyes bíróság kiküldését tartja szükségesnek a sajtó forradalmak előtti és alatti magatartásának megvizsgálására; továbbá javasolta, hogy — miután az *Az Est, a Világ, a Pesti Napló, a Magyarország és a Népszava* a köztudatban a destrukció előharcosaiként szerepelnek — *a közgyűlés csatlakozzék a destruktív lapok elleni bojkott-mozgalomhoz.* A közgyűlés foglaljon állást az ellen, hogy a felsorolt lapok *közéleti vezető egyéniségektől interjú vagy közleményt kapjanak.* Kívánja a sajtótörvény sürgős revízióját. A sajtóvétségek büntetésére és a kiadók anyagi felelősségeinek rendezésére vonatkozó reformokon kívül a javaslat követeli a sajtókamara felállítását és annak kimondását, hogy *a közgyűlés a sajtókérdések rendezéséig ellenzi a sajtótájékoztató bizottság működésének beszüntetését.*

Wolff Károly (miután az indítványát fölolvasta): Tisztelt közgyűlés! A felelősségrevonás kérdésében talán az lehet az első jogi érv, hogy visszamenő büntetésnek helye a mi büntetőjogunkban nincs. Én előrebocsájtottam, oly időkben élünk, amikor a múltbeli ideológiával nem szabad, hogy korlátozzuk a mi önvédelmünket. Nagyon jól tudom, hogy darázsfészekbe nyultam. Mi kitartunk abban a tudatban, hogy Magyarország öntudatos keresztény milliói mögöttünk állanak. (Óriási éljenzés.)

Wolff Károly kéri indítványára a sürgősség kimondását. A közgyűlés ezt ki is mondja és Elek Mór dr., Szilágyi Károly, Ftóhy Vilmos és Ereky Károly felszólalása után az indítványt elfogadják.